

Бекітемін:
Мектеп директоры: Амангалиева Л.Ж.

«21» 2022ж

Келісемін:
Директордың тәрбие ісі жөніндегі
орынбасары: Дүйсеғалиева А.Т.
малыс
«21» 2022ж

Қарасу негізгі мектебі

«Балалар және театр» үйірмесінің жоспары

Үйірме жетекшісі: Есниязов Е.Ө.

2022-2023 оқу жылы

«Балалар және театр» үйірмесінің бағдарламасы мен тақырыптық жұмыс жоспары

Мақсаты:

- оқушылардың рухани дүниесін байыта отырып, эстетикалық, көркемдік, адамгершілік, азаматтық тәрбие беру;
- оқырмандық, көрермендік талғамды қалыптастыру;
- ауызша сөйлеу мәдениетін қалыптастыру;

Міндеті:

- әдебиетті өнер табиғатына сай оқи білуге, мән – мағынасын терең түсінуге мүмкіндік туғызу;
- көркем әдебиетті оқуға деген қызығушылығын ояту;
- жеке тұлғаның эмоциялық мәдениетін қалыптастыру;
- актерлік шеберлігін қалыптастыру, дамыту.

Жаңашылдығы:

- бағдарламада театрлық-ойын әрекетінің құралдары жүйеленген, балалар шығармашылығының түрлі жанлары театрлық көрініске ену арқылы іске асуына негізделген.

Кіріспе

Оқушылардың тілі мен ойлау қабілетін қалай дамытуға болады? Сөздің сырын түсінуге қалай үйрету керек? Әлемді тануға, елгезектік пен қайырымдылық, біреудің қайғысына ортақтаса білу мен барлық тіршілік иесін жақсы көруге қалай үйрету керек?

Эмоционалдық ұялшақтықтан, қысылып-қымтырылудан арылу мен сөзді, образды сезіне білу мен кейіпкерге ене білуді үйренудің ең дұрыс жолы - бұл ойын қиялдау мен құрастыра білу. Мұның барлығын да театрландырылған үйірме бере алады. Аталмыш бағдарламада балалар театры тек қана көркемдік нәтижеге жету құралы, яғни спектакль қою ретінде ғана қарастырылмайды. Сонымен қатар, театр өнерімен шұғылдану оқушылардың ойлау қабілеті мен таным қызығушылығын белсендіруі, қиялы мен елесін оятуы, ана тіліне деген сүйіспеншілігі мен жанашырлығын оятуы өте маңызды.

Үйірме - оқушылардың іс- әрекетінің сабақтан гөрі басқа бір түрі. Оқушы дайын сабақты алумен шектелмейді, ол сондай-ақ, оны жасайды, өзі құрастырады. Үйірмеде балалар назары мәселені өздері қоюға, ойлану мен жетекші көрсетіп берген бағытта өздік жұмыстарын дамытуға, таным қабілеттерін дамытуға бағытталады. Олар тапсырманы орындауда жеке, ұжымдық жұмыстарды жасай отырып, қажетті құралдар мен әдіс-тәсілдерді өздері таңдайды.

Сенімділік, оқушылар мен жетекшінің біріккен қызметі, дидактикалық материалмен бірігіп жұмыс жасау, өнердің басқа түрлерімен байланыс, бәрі- оқушының жеке тұлғасының дамуына әсер етеді.

Түсінік хат

Үйірме – бұл мұғалімнің оқушылармен әріптестік қатынаста және нәтижеге қол жеткізуі үшін жұмыс жасауына арналған. Бұл технология қатысушыларды ізденімпаздыққа, таным мен өзін-өзі тануға бағытталған. Үйірменің өз жұмыс мақсаты мен міндеттері бар. Сезіну, елестету, көру, тапсырманы орындау, содан соң ізденімпаздықты ұйымдастыру – жетекшінің тілеген әрекеттері міне, осылар. Оқушының үйірмеге ұмтылысын күшейтетін нәрселер – өз идеяларын ұсыну, жарнамалау, өз жұмысының нәтижесін көру. Үйірме жұмысы үнемі өз жұмысын талдаумен, өз әсерімен бөлісумен аяқталып отырады. Үйірме жұмысы бірнеше бөлімдерден құралған бағдарламадан тұрады. «Сөйлеу мәдениеті мен техникасы» бөлімінде тыныс алу, сөйлеу мүшелерінің еркін жұмыс жасауына бағытталған жаттығулар мен ойындар жүргізіледі. Сондай-ақ, нақты мәнер мен ойлау, орфоэпиялық заңдылықтар түсіндіріледі. Бөлімге байланыс қабілетін дамытатын, қысқаша пьеса, поэма мен әңгімелер құрауға үйрететін, қарапайым іс-әрекеттерді таңдай білетін сөздік ойындар енгізілген.

Келесі «Сымбат пен мүсін икемділігі» бөлімінде баланың қозғалыс қабілеттерін, дене әрекетінің әдемі қимыл қозғалысын, оқу күшін жеңілдетуге бағытталған дамыту ойындары мен жаттығу жұмыстары жүргізіледі.

«Театральдық ойын» бөлімінде оқушының тек қана кәсіби шеберлігін дамыту қарастырылмайды, сондай-ақ, ойын әрекетіндегі эстетикалық сезімін дамыту, құрдастары мен үлкендер түрлі жағдаяттар арасында өзін дұрыс ұстай білу тәртібі үйретіледі.

«Әдеп пен мәдениет» бөлімінде оқушылардың өмірдің мәні мен құндылықтарын түсіну, жалпы адамзаттық бағалы қасиеттерді ұғыну, сөйлесу мәдениеті мен өзін ұстай білу әдебін, эстетикалық мәдениетті (талғамы бар оқырман, көрермен бола білуге) білу үйретіледі.

Күтілетін нәтижелер:

Оқу жылының аяғына қарай оқушы:

Біледі:

Театр деген не?

Театр басқа өнер түрлерінен несімен ерекшеленеді

Театр неден пайда болды?

Театрдың қандай түрлері бар? (Куыршақ, драмалық, опера, балет, музыкалық комедиялар, халықтық)

Театр қойылымдарын (спектакльдерді) кімдер жасайды?

Түсінігі болады:

Сахнаның негізгі техникалық құралдары жөнінде

Сахнаның безендірілуі жөнінде

Сахна мен көрермен залында өзін – өзі ұстау ережелі туралы

Үйренеді:

Өзінің өмірдегі құбылыстарға қатынасын сахнада көрсетуді

Бейнелі ойлауды

Назарын аудару білуді

Өзін сахна кеңістігінде сезінуді

Таланттарын үстемелейді:

Кейіпкермен (сыныптастармен) сөйлесу

Қарапайым актер шеберлігі

Қоршаған әлемді бейнелі қабылдау

Сыртқы зиян келтірушілерге дәл, бейнелі әсер ету

Ұжыммен жұмыс

Сондай-ақ, артық ұялшақтықтан, қоғамнан қорқудан, «сыртқы көзқарастан» қысылудан арылады, тіл табысқыштық, ашықтық, қоршаған ортаға қамқорлық, ұжым алдындағы жауапкершілік қасиеттерін алады.

**«Балалар және театр» үйірмесінің жылдық жоспары
I ауысым**

№	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе. Үйірменің жұмыс жоспарымен таныстыру. Үйірмеге қатысушылардың тізімін жасау.	2	06.09.2023
		2	06.09. 08.09. 08.09.
<i>Сөйлеу мәдениеті мен техникасы</i>			
2	Назар аударуды дамыту ойындары. Түрлі әңгімелерден рольдік ойындарға этюдтер жасау.	2	13.09. 13.09.
		2	15.09. 15.09.
<i>Сымбаттылық, ікемділік</i>			
3	Сахналық «Көрерменге сөйлеу» этюдін үйрену. («Танысу», «Тілек тілеу», «Айна»). Сымбат пен жүріс әсемдігін меңгеру.	2	20.09 20.09
		2	22.09 22.09
<i>Театральдық ойын</i>			
4	Қойылымның сценариймен танысып үйрену. «Ұстаз-ана» мерекелік шара	2	27.09 27.09
		2	29.09 29.09
5	Театр құрылымымен, оның негізгі мамандары: актер, режиссер, сценарист, суретші, гримермен танысу. Сахналық этюд «Театр мамандарын» үйрену.	2	04.10. 04.10
		2	06.10 06.10
6	Грим техникасы. Гримнің және гримдегі техникалық құралдардың гигиенасы. Жалпы рең берудің әдістері.	2	11.10 11.10
		2	13.10 13.10

7	Рольдегілердің мінез-құлық, түр, түс ерекшелігіне (сыртқы бейнесі мен дауыс мәнерін және т.б. ескере отырып) қарай соған сай келетін оқушыларды рольдерге бөлу. Республика күніне хор	2	18.10
		2	18.10 20.10 20.10
8	Қажетті жағдайларды баяндау, әр кейіпкердің сахнадағы өзін-өзі ұстау ерекшеліктеріне тоқталу. Кейіпкерлер костюмі, сахнаның безендірілуі, сахналық қосымша әрлегіш құралдар (музыкалық фон, дыбыстық құралдар т.б) түсіндіру. Костюмдер мен безендірулерді дайындауға көмек көрсету.	2	25.10 (20.10)
		2	25.10 (27.10) 27.10 27.10
9	Көріністердегі рольдермен жұмыс жасау. (Диалог барысындағы мимикамен, ой екпінімен, сахналық безендірумен жұмыс жасау)	2	08.11
		2	08.11 10.11 10.11
10	Қойылымның мазмұнын ашуға сай келетін музыка тандау. Дайындық жұмысы. Костюмдермен, безендірумен, музыкалық қосымшамен бірге күрделі дайындық жұмысын жүргізу.	2	15.11
		2	15.11 17.11 17.11
<i>Әдеп пен мәдениет</i>			
11	Сахналық этюд «Театр ілгіштен басталады, ал, әдеп «сиқырлы» сөздерден басталады»	2	22.11
		2	22.11 24.11 24.11
12	Жағымсыз қылық, іс-әрекеттердің зияны. «ЖҚТБ – ғасыр дерті» қойылым	2	29.11
		2	29.11 01.12 01.12
13	«Әдеп пен мәдениет» тақырыбында шығармалармен танысу.	2	06.12
		2	06.12 08.12 08.12
<i>Сөйлеу мәдениеті мен техникасы</i>			
14	Тыныс алуды дамыту мен сөйлеу мүшелерінің еркін жұмыс істеуіне бағытталған ойындар мен жаттығулар	2	13.12 13.12

	«Желтоқсан желі ызғарлы» қойылым	2	15.12
15	Тілдік сөйлеу қызметін дамытуға арналған	2	15.12
		2	20.12
		2	20.12
		2	22.12
		2	22.12
<i>Қимыл-қозғалыс икемділігі</i>			

16	Қимыл-қозғалыстың икемділігіне дайындық «Жаксылыкпен кел, Жаңа жыл» мерекелік шара	2	27.12
		2	27.12
		2	29.12
		2	29.12
<i>Сахналық әтиод</i>			
17	«Жарнама», « Қайшылық» , жұптық сахналық әтиодтер	2	10.01
		2	10.01
		2	12.01
		2	12.01
<i>Театральдық ойын</i>			
18	Мәтіндегі ойға сөздік іс-әрекет. Сөйлеу мен дене әрекеті (дене мен сөйлеу жұмыстарын елестету, жасау, ой қимыл икемділігі арқылы ашылады)	2	17.01
		2	17.01
		2	19.01
		2	19.01
19	Артикуляция мүшелерімен, дикциямен (мәнер) және орфоэпиялық ережелермен танысу жұмыстары (Мақал-мәтелдер мен жаңылтпаштар арқылы жаттығу)	2	24.01
		2	24.01
		2	26.01
		2	26.01
20	Кейіпкермен жұмыс. Бет әлпет мимикасымен жұмыс жасау, талдау. Шаш үлгісі мен париктер.	2	31.01
		2	31.01
		2	02.02
		2	02.02

21	Оқушыларды бет-әлпет, мінез-құлық, дауыс мәнері ерекшеліктеріне қарай рольдерге бөлу. (сырт бейнесі, және т.б. сай келуі ескеріледі. Жекелеген көріністермен дайындық. «Ертегілер әлемі» шағын көріністер	2	07.02
		2	07.02 09.02 09.02
22	Ұсынылатын, қажетті жағдайларды ұйымдастыру, әр кейіпкердің сахнадағы жүріс-тұрыс ерекшелігіне тоқталу. Сахналық безендірулер мен костюмдер, музыкалық әрлеу туралы әңгімелеу.	2	14.02
		2	14.02 16.02 16.02
23	Сахналық безендірумен, костюмдермен, музыкалық әрлеумен бірге күрделі дайындық жұмысы.	2	21.02
		2	21.02 23.02 23.02
<i>Сөйлеу мәдениеті</i>			
24	Сөйлеу мәдениеті адам бейнесі мен оның тартымдылығын құрайтын негізгі бөлік ретінде «Бәрі де Ана, бір өзінен басталады» мерекелік шара	2	28.02
		2	28.02 02.03 02.03
25	Сөйлесу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі (Сахналық этюдтер қою)	2	07.03
		2	07.03 09.03 09.03
26	Сахналық этюдтер «Наурыз-думан» мерекелік шарасына арналған шағын көріністер	2	14.03
		2	14.03 16.03 16.03
<i>Театралдық ойын</i>			

27	Диалог – жануарларға дыбыстық еліктеу мен олардын дыбысын салу. (Өтеш –тауық, шошқа – сиыр, арыстан – қой, ит- мысық, екі маймыл, үлкен ит- кіші ит)	2	28.03
		2	28.03 30.03 30.03
28	Оқушылардың сұрауы бойынша рольдерге бөлу. Костюмдері мен сахналық безендірулерді әнгімелеу. Аңдардың бетпердесін дайындау.	2	04.04
			04.04
		2	06.04 06.04
29	Рольдерін ойнау, дайындық. Диалог кезіндегі мимикамен, ой екпінімен жұмыс жасау.	2	11.04
			11.04
		2	13.04 13.04
30	«Құстар мерекесі» сахналық қойылым	2	18.04
			18.04
		2	20.04
			20.04
31	«1-мамыр Бірлік күні» мерекелік шара	2	25.04
		2	25.04
			27.04 27.04

32	«Ән сал, сарбаз» мерекелік шара	2	02.05
		2	02.05 04.05 04.05
33	Күрделі дайындық	2	09.05 (04.05)
		2	09.05 (11.05) 11.05 11.05
34	Сахналау (ата-аналар немесе мұғалімдер мен оқушылар алдында есеп беру).	2	16.05
		2	16.05 18.05 18.05
35	Жұмысты талдау. (Оң, теріс жақтары).	2	23.05
		2	23.05 25.05 25.05
Қорытынды			
36	Бір жылдың жұмысын талдау.	2	29.05
		2	29.05 30.05 30.05
Барлығы		144	

**«Балалар және театр» үйірмесінің жылдық жоспары
II ауысым**

№	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе. Үйірменің жұмыс жоспарымен таныстыру. Үйірмеге қатысушылардың тізімін жасау.	2	07.09.2023
		2	07.09. 09.09. 09.09.
<i>Сөйлеу мәдениеті мен техникасы</i>			
2	Назар аударуды дамыту ойындары. Түрлі әңгімелерден рольдік ойындарға этюдтер жасау.	2	14.09.
		2	14.09. 16.09. 16.09.
<i>Сымбаттылық, икемділік</i>			
3	Сахналық «Көрерменге сөйлеу» этюдін үйрену. («Танысу», «Тілек тілеу», «Айна»). Сымбат пен жүріс әсемдігін меңгеру.	2	21.09
		2	21.09 23.09 23.09
<i>Театральдық ойын</i>			
4	Қойылымның сценарийімен танысып үйрену. «Ұстаз-ана» мерекелік шара	2	28.09
		2	28.09 30.09 30.09
5	Театр құрылымымен, оның негізгі мамандары: актер, режиссер, сценарист, суретші, гримермен танысу. Сахналық этюд «Театр мамандарын» үйрену.	2	05.10.
		2	05.10 07.10 07.10
6	Грим техникасы. Гримнің және гримдегі техникалық құралдардың гигиенасы. Жалпы рен берудің әдістері.	2	12.10
		2	12.10 14.10

			14.10
7	Рольдегілердің мінез-құлық, түр, түс ерекшелігіне (сыртқы бейнесі мен дауыс мәнерін және т.б. ескере отырып) қарай соған сай келетін оқушыларды рольдерге бөлу. Республика күніне хор	2	19.10
		2	21.10
8	Қажетті жағдайларды баяндау, әр кейіпкердің сахнадағы өзін-өзі ұстау ерекшеліктеріне тоқталу. Кейіпкерлер костюмі, сахнаның безендірілуі, сахналық қосымша әрлегіш құралдар (музыкалық фон, дыбыстық құралдар т.б) түсіндіру. Костюмдер мен безендірулерді дайындауға көмек көрсету.	2	26.10
		2	28.10
9	Көріністердегі рольдермен жұмыс жасау. (Диалог барысындағы мимикамен, ой екпінімен, сахналық безендірумен жұмыс жасау)	2	09.11
		2	11.11
10	Қойылымның мазмұнын ашуға сай келетін музыка тандау. Дайындық жұмысы. Костюмдермен, безендірумен, музыкалық қосымшамен бірге күрделі дайындық жұмысын жүргізу.	2	16.11
		2	18.11
<i>Әдеп пен мәдениет</i>			
11	Сахналық этюд «Театр ілгіштен басталады, ал, әдеп «сиқырлы» сөздерден басталады»	2	23.11
		2	25.11
12	Жағымсыз қылық, іс-әрекеттердің зияны. «ЖҚТБ – ғасыр дерті» қойылым	2	30.11
		2	02.12
13	«Әдеп пен мәдениет» тақырыбында шығармалармен танысу.	2	07.12
		2	09.12
<i>Сөйлеу мәдениеті мен техникасы</i>			
14	Тыныс алуды дамыту мен сөйлеу мүшелерінің еркін жұмыс істеуіне	2	14.12

	бағытталған ойындар мен жаттығулар «Желтоқсан желі ызғарлы» қойылым	2	14.12 16.12 (14.12) 16.12 (20.12)
15	Тілдік сөйлеу қызметін дамытуға арналған	2	21.12
		2	21.12 23.12 23.12
<i>Қимыл-қозғалыс икемділігі</i>			
16	Қимыл-қозғалыстың икемділігіне дайындық «Жақсылықпен кел, Жаңа жыл» мерекелік шара	2	28.12
		2	28.12
		2	30.12 30.12
<i>Сахналық этюд</i>			
17	«Жарнама», « Қайшылық» , жұптық сахналық этюдтер	2	11.01 11.01
		2	13.01 13.01
<i>Театральдық ойын</i>			
18	Мәтіндегі ойға сөздік іс-әрекет. Сөйлеу мен дене әрекеті (дене мен сөйлеу жұмыстарын елестету, жасау, ой қимыл икемділігі арқылы ашылады)	2	18.01
		2	18.01
		2	20.01 20.01
19	Артикуляция мүшелерімен, дикциямен (мәнер) және орфоэпиялық ережелермен танысу жұмыстары (Мақал-мәтелдер мен жаңылтпаштар арқылы жаттығу)	2	25.01
		2	25.01
		2	27.01 27.01
20	Кейіпкермен жұмыс. Бет әлпет мимикасымен жұмыс жасау, талдау. Шаш үлгісі мен париктер.	2	01.02
		2	01.02
		2	03.02 03.02

21	Оқушыларды бет-әлпет, мінез-құлық, дауыс мәнері ерекшеліктеріне қарай рольдерге бөлу. (сырт бейнесі, және т.б. сай келуі ескеріледі. Жекелеген көріністермен дайындық «Ертегілер әлемі» шағын көріністер	2	08.02
		2	08.02
		2	10.02
22	Ұсынылатын, қажетті жағдайларды ұйымдастыру, әр кейіпкердің сахнадағы жүріс-тұрыс ерекшелігіне тоқталу. Сахналық безендірулер мен костюмдер, музыкалық әрлеу туралы әңгімелеу.	2	15.02
		2	15.02
		2	17.02
23	Сахналық безендірумен, костюмдермен, музыкалық әрлеумен бірге күрделі дайындық жұмысы.	2	22.02
		2	22.02
		2	24.02
<i>Сөйлеу мәдениеті</i>			
24	Сөйлеу мәдениеті адам бейнесі мен оның тартымдылығын құрайтын негізгі бөлік ретінде «Бәрі де Ана, бір өзіннен басталады» мерекелік шара	2	01.03
		2	01.03
		2	03.03
25	Сөйлесу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі (Сахналық этюдтер қою)	2	08.03 (03.03)
		2	08.03 (10.03)
		2	10.03
26	Сахналық этюдтер «Наурыз-думан» мерекелік шарасына арналған шағын көріністер	2	15.03
		2	15.03
		2	17.03
<i>Театральдық ойын</i>			

27	Диалог – жануарларға дыбыстық еліктеу мен олардың дыбысын салу. (Өтеш –тауық, шошқа – сиыр, арыстан – қой, ит- мысық, екі маймыл, үлкен ит- кіші ит)	2	29.03
		2	31.03
28	Оқушылардың сұрауы бойынша рольдерге бөлу. Костюмдері мен сахналық безендірулерді әңгімелеу. Аңдардың бетпердесін дайындау.	2	05.04
		2	07.04
29	Рольдерін ойнау, дайындық. Диалог кезіндегі мимикамен, ой екпінімен жұмыс жасау.	2	12.04
		2	14.04
30	«Құстар мерекесі» сахналық қойылым	2	19.04
		2	21.04
31	«1-мамыр Бірлік күні» мерекелік шара	2	26.04
		2	28.04

32	«Ән сал, сарбаз» мерекелік шара	2	03.05
		2	05.05
33	Күрделі дайындық	2	10.05
		2	12.05
		2	12.05
34	Сахналау (ата-аналар немесе мұғалімдер мен оқушылар алдында есеп беру).	2	17.05
		2	17.05
		2	19.05
35	Жұмысты талдау. (Оң, теріс жақтары).	2	24.05
		2	24.05
		2	26.05
		2	26.05
Қорытынды			
36	Бір жылдың жұмысын талдау.	2	29.05
		2	29.05
		2	30.05
		2	30.05
Барлығы		144	